

Türkiye Futbol Federasyonu Sağlık Ekiplerinin Yapılanmaları ve İşleyişleri Talimatı Işığında Sağlık Ekibi Çalışanı Sözleşmesi

Hakemli Makale

Hakkı Mert DOĐU

Araştırma Görevlisi

KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı

İÇİNDEKİLER

Giriş436
I. Sağlık Ekibi Çalışanı Sözleşmesi436
A) Genel Olarak437
B) Sözleşmenin Tarafları437
1. Sağlık Ekibi Çalışanı437
2. Kulüp	438
C) Sözleşmenin Şekli ve Süresi	438
D) Ücret439
II. Tarafların Yükümlülükleri	440
A) Kulübün Yükümlülükleri	440
B) Sağlık Ekibi Çalışanının Yükümlülükleri	442
III. Sözleşmenin Sona Ermesi	444
A) Karşılıklı Sona Erdirme	444
B) Sağlık Ekibi Çalışanının Fesih Hakkı	444
C) Kulübün Fesih Hakkı	445
D) Fesih Bildirimi	445
Sonuç	446

ÖZET

Spor, spor hukuku ve spor hukuk sözleşmeleri son yıllarda gelişim göstermektedir. Bu gelişim spor sűjelerini de doğrudan etkilemektedir. Spor hukukunun önemli sűjelerinden biri de sağlık ekibi çalışanlarıdır. Makalede, sağlık ekibi çalışanlarının sözleşmesi ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Spor, Spor Hukuku, Sağlık Ekibi Çalışanı, Sözleşme, Türkiye Futbol Federasyonu.

ABSTRACT

Health Team Worker Contract in the Light of Turkish Football Federation Health Team Organisation and Operation Instructions

Sport, sports law and sports law contracts have been improving in recent years. This development directly affects sports subjects. The health care team employee is one of the important subjects of the sports law. In this article, the contract of the health care team employees are examined in detail.

Keywords

Sport, Sport Law, The Health Care Team Employee, Contract, Turkey Football Federation.

GİRİŞ

Spor hukukunun, bir hukuk dalı olarak kabul edilmeye başlanması ve son yıllarda göstermiş olduğu gelişim spor sözleşmelerinin incelenmesi gereksinimini de beraberinde getirmektedir. Bu bakımdan gerek sporcu gerekse teknik direktör ya da antrenör kadar önemli bir yere sahip olan; ancak çoğu zaman kamuoyunda yer almayan ya da yeterince bilinmeyen sağlık ekibi çalışanlarının, kulüp ile yaptıkları sözleşmenin incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Makale, üç bölüm etrafında şekillenmektedir. İlk bölümde, sağlık ekibi çalışanı sözleşmesine ilişkin genel bilgiler verilmekte; sözleşmenin tarafları, sözleşmenin süresi ve şekli ile ücret konuları ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

İkinci bölümde, tarafların yükümlölükleri üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda hem kulübün hem de sağlık ekibi çalışanının yükümlölükleri ele alınarak gerekli açıklamalarda bulunulmuştur.

Son bölümde ise sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinin sona ermesi ve sona erme nedenleri talimat kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda; sözleşmeyi karşılıklı sona erdirme, sağlık ekibi çalışanının fesih hakkı ve kulübün fesih hakkı incelenmiştir.

I. SAĞLIK EKİBİ ÇALIŞANI SÖZLEŞMESİ

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi, sağlık ekibi çalışanı ile kulüp arasında yapılan ve Türkiye Futbol Federasyonu² Sağlık Ekiplerinin Yapılanmaları ve İşleyişleri Talimatı'yla³ düzenleme altına alınmış bir sözleşmedir.

1 Spor hukukunun tarihsel gelişimi için bkz., GÜRTEEN, Kadir/ ERENEL, S. Ege; "Lex Sportiva: Spor Hukukunun Küreselliği", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.3, S.1, 2012, s. 297 vd.

2 Bundan sonra TFF şeklinde ifade edilecektir.

3 Bundan sonra SEYVİT şeklinde ifade edilecektir.

A) Genel Olarak

SEYVİT'İN 8. ve devamı maddelerinde sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi hakkında kapsamlı düzenlemeler yer almaktadır. Bununla birlikte tarafların yükümlülükleri ise 5 ve 6. maddelerde belirtilmektedir.

B) Sözleşmenin Tarafları

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinin bir tarafını sağlık ekibi çalışanı; diğer tarafını ise kulüp oluşturmaktadır.

1. Sağlık Ekibi Çalışanı

SEYVİT'in "*Tanımlar ve Kısaltmalar*" başlığını taşıyan 2. maddesinin (e) bendinde sağlık ekibi, "*Profesyonel kulüplerin bünyesinde sözleşmeli olarak çalışan ve Kulüp Sağlık Kurulu başkanına bağlı olan doktorları, performans uzmanlarını (tıbbi antrenman ve egzersiz uzmanı), fizyoterapistleri, masörleri, beslenme uzmanlarını, psikolojik performans danışmanlarını ve diğer profesyonellerden oluşan ekip*" şeklinde tanımlanmaktadır. Aynı maddenin (f) bendinde sağlık ekibi çalışanı ise, "*Sağlık personelleri*" şeklinde ifade edilmiştir. Her iki tanım da değerlendirildiğinde, sağlık ekibi çalışanlarının (e) bendinde belirtilen doktorlar, performans uzmanları, masörler vb. oldukları anlaşılmaktadır. Burada sağlık ekibi çalışanlarının tanımı yapılırken örnekleme yoluna başvurulmuştur.

Aynı maddenin (e) bendinde sayılan sağlık ekibi çalışanlarının tanımlarına da Talimatta yer verilmektedir. Maddenin (g) bendinde takım doktoru, "*T.C. yasalarınca tıp doktorluğu yapmasına izin verilen, TFF tarafından düzenlenen eğitim programlarından katılım ve başarı belgesi almış tıp doktoru*"; (h) bendinde performans uzmanı, "*Türkiye'de veya yurtdışında kurulu spor akademisi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Fizik Tedavi Yüksekokulu ve benzeri yükseköğretim (lisans) programlarından mezun olan veya Egzersiz Fizyolojisi ya da Hareket ve Antrenman Bilimlerinde Yüksek Lisans yapmış kişilerden, TFF tarafından düzenlenen eğitim programlarından katılım ve başarı belgesi almış, T.C yasalarına göre mesleklerini icra etmelerine izin verilen kişi*"; (i) bendinde takım fizyoterapisti, "*T.C yasalarına göre mesleklerini icra etmelerine izin verilen ve TFF tarafından düzenlenen eğitim programlarından katılım ve başarı belgesi almış fizyoterapisti*"; (j) bendinde takım masörü, "*Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu mezunu veya TFF tarafından düzenlenen Futbol Masörlüğü Temel Eğitim Programını başarıyla tamamlamış, masaj tekniklerini takım doktoru denetiminde uygulayan, TFF tarafından düzenlenen eğitim programlarından katılım ve başarı belgesi almış TC yasalarına göre mesleklerini icra etmelerine izin verilen kişi*"; (k) bendinde beslenme uzmanı, "*T.C. yasalarına göre beslenme uzmanı veya diyetisyen olarak mesleklerini icra etmelerine izin verilen ya da farklı bir meslek grubunda olup beslenme veya diyabetik ile ilgili en az yüksek lisans eğitime sahip ve TFF tarafından düzenlenen eğitim programlarından katılım ve başarı belgesi almış kişi*" ve (l) bendinde de psikolojik performans danışmanı, "*Çocuk ve ergen futbolcuların gelişimi ve elit sporcu yetiştirilmesine katkı sağlayabilecek, kılavuzluk yapabilecek donanıma sahip tıp, psikoloji, rehberlik ve psikolojik danışmanlık ile spor bilimleri disiplinlerinin birinden lisans veya psikoloji ile ilgili alanlardan birinde lisansüstü*

eğitime sahip ve TFF tarafından düzenlenen eğitim programlarından katılım ve başarı belgesi almış kişi” şeklinde tek tek ve ayrıntılı bir şekilde tanımlanmaktadır.

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinin bir tarafını, Talimatta ayrıntılı bir şekilde tanımları yapılmış olan kişiler oluşturmaktadır. Bu kişiler gerekli şartları sağlamak şartıyla kulüple bir sözleşme imzalayarak, kulüp için görev yapabilmektedirler⁴.

2. Kulüp

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinin diğer tarafında kulüp yer almaktadır⁵. SEYVİT'in 2. maddesinin (c) bendinde kulüp, “Futbol dalında faaliyeti bulunan, mevzuata uygun olarak kurulmuş ve TFF tarafından tescil edilmiş dernek veya şirketler” şeklinde tanımlanmaktadır. Kulüp ile sözleşme imzalayan sağlık ekibi çalışanı, o kulüp için gerekli hizmeti vermeye başlamaktadır.

C) Sözleşmenin Şekli ve Süresi

Şekil, taraf irade beyanlarının iletilmesi için kullanılan araçtır⁶. Türk Hukuku'nda kural olarak şekil serbestisi söz konusudur⁷.

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi açısından bu sözleşmenin, yazılı şekilde yapılması gerekmektedir. SEYVİT'in 8. maddesinin birinci fıkrasındaki, “*Taraflar, TFF tarafından belirlenen Sağlık Ekibi Çalışanı Tip Sözleşmesi’ni eksiksiz olarak iki nüsha halinde düzenler ve imzalarlar.*” düzenlemesinden bu sonuca varılabilmektedir. Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi federasyon tarafından belirlenmiş tek tip sözleşmenin taraflarca düzenlenip hazırlanmasıyla birlikte kurulmaktadır⁸. Bu sözleşme, adi yazılı şekilde yapılmaktadır.

4 Ayrıca bkz.,

SEYVİT Madde 3: EĞİTİM PROGRAMI

(1) Bu talimatın 2. maddesindeki koşulları taşıyan doktorlar, performans uzmanları (tıbbi antrenman ve egzersiz uzmanları), fizyoterapistler, masörler, beslenme uzmanları, psikolojik performans danışmanları ve diğer profesyoneller için TFF, her sezon en az bir kez olmak üzere katılım zorunluluğu bulunan eğitim programı düzenler.

(2) Eğitim programı ve kursa katılım esasları Sağlık Kurulu'nun teklifi ve TFF Yönetim Kurulu'nun onayı ile belirlenir.

(3) Eğitim programına katılan kişiler, program sonunda kendi branş programları çerçevesinde sınava tabi tutulurlar. Katılımcıların, başarılı sayılabilmeleri için, yapılan sınavda, 100 tam puan üzerinden en az 60 puan almaları zorunludur.

(4) Sınav başarı belgesi alanlara, TFF tarafından 2 sezon boyunca geçerli olan lisans verilir.

5 Kulüpler için bkz., GENÇ, Durmuş Ali, **Spor Hukuku**, Alfa Yayınları, İstanbul, **1998**, s. 46; GÜLŞEN, Recep, **Spor Hukuku**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, **2013**, s. 46 vd.; ÇAĞLAYAN, Ramazan, **Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinleri)**, Asil Yayın Dağıtım, Ankara, **2007**, s. 63 vd.; ERTAŞ, Şeref/PETEK, Hasan; **Spor Hukuku**, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, **2011**, s. 162 vd.

6 Bkz., BOZER, Ali/ANSAY, Tuğrul/AKINTÜRK, Turgut, **Özel Hukuk Bilgisi**, Derleyen: Nurkut İnan, 2. Baskı, Oğaç Matbaası, Ankara, **1986**, s. 153; TUĞ, Adnan, **Türk Özel Hukukunda Şekil**, 2. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, **1994**, s. 3; TERCIER, Pierre/PICHONNAZ, Pascal/ DEVELİOĞLU, H. Murat, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, **2016**, s. 66; ESENER, Turhan/GÜNDOĞDU, Fatih, **Borçlar Hukuku I**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, **2017**, s. 183.

7 ATAAY, Aytekin, **Borçlar Hukukunun Genel Teorisi**, 2. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul, **1975**, s. 236; ALTAŞ, Hüseyin, **Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Giderilmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, **1998**, s. 46; ERDOĞAN, İhsan, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 2. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, **2013**, s. 48.

8 SEYVİT Madde 4:

Adi yazılı şekilde sözleşme metni ve tarafların imzası yeterli olmaktadır⁹.

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi, tek tip sözleşme biçiminde yapılmakla birlikte; taraflar ahlaka, genel hukuk kurallarına ve bu talimat hükümlerine aykırı olmamak kaydı ile özel hükümler tespit edip sözleşmede gösterilmiş olan ilgili bölüme, bu hükümleri yazabilirler. Ayrıca SEYVİT'in 10. maddesine göre bu sözleşmenin tescil ettirilmesi de gerekmektedir¹⁰.

Sözleşmenin süresine ilişkin olarak SEYVİT'İN 8. maddesinin üçüncü fıkrasında bir düzenleme mevcuttur. Bu düzenlemeye göre sözleşmelerin en az bir yıl süreyle yapılması gerekmektedir. Bir yıldan az süreli sözleşmeler geçerli değildir. Sözleşmenin en az bir yıl süreyle yapılmasındaki zorunluluk, sezon¹¹ diye tabir edilen süreyle sözleşme süresi arasındaki paralelliği sağlamak olabilir. Bununla birlikte, sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinin süresi bitmiş olmakla birlikte resmi müsabakaların devam etmesi halinde, sözleşmenin süresi müsabakaların bitimine kadar uzamış sayılmaktadır.

D) Ücret

Genel anlamıyla ücret, bir hizmet ve emek karşılığında ödenen para veya mal şeklinde tanımlanmaktadır¹². Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinde ücrete ilişkin düzenlemeler

(1) Eğitim programına katılarak katılım ve başarı belgesi alan takım doktorları, performans uzmanları (tıbbi antrenman ve egzersiz uzmanları), fizyoterapistler, masörler, beslenme uzmanları, psikolojik performans danışmanları ile kulüpler arasında TFF tarafından belirlenen tip sözleşme formu, eksiksiz düzenlenerek imzalanır. İmzalanan sözleşme TFF tarafından tescil edilir.

(2) Forma uygun olmayan ya da aykırı hüküm taşıyan sözleşmeler tescil edilmez. Kulüpler, bu sözleşmelerin bir örneğini 15 gün içerisinde, her sağlık ekibi çalışanı için Sosyal Güvenlik Kurumu'na bağlı olduklarına dair belge ile birlikte TFF'ye göndermekle yükümlüdürler.

(3) Sözleşmelerin tescilli için, hastaneden alınmış bir sağlık kurulu raporu (müracaat tarihinden itibaren en geç 1 ay önce alınmış olması koşuluyla) ile sağlık ekibi çalışanı için özel kaza sigortası yapıldığına dair belgenin sözleşme ile birlikte TFF'ye sunulması zorunludur.

(4) Yaptırılacak özel kaza sigorta poliçelerinin kapsam ve miktarları her sezon için TFF tarafından tespit ve ilan edilir.

9 Bkz., ANTALYA, O. Gökhan, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I**, Legal Yayınları, İstanbul, 2015, s. 456 vd.; BERKİ, Şakir, **Borçlar Hukuku (Umumî ve Hususî Hükümler)**, Akıncı Matbaacılık, Ankara, 1956, s. 54 vd.; ERDOĞAN, 2013, s. 51-52.

10 Bkz.,

SEYVİT Madde 10:

Sağlık Ekibi Çalışanı Tip Sözleşmesinin tescilli için;

a) Taraflarınca imzalanmış, süresi ve sağlık ekibi çalışanına ödenecek ücreti içeren Sağlık Ekibi Çalışanı Tip Sözleşmesi'nin,

b) Kulübü temsil yetkili kişileri belirleyen noter tasdikli imza sirkülerinin,

c) Sağlık ekibi çalışanının veya vekilinin, imza tarihinden en geç 10 gün önce düzenlenmiş ve ilgili kulüple yapacağı sözleşmede kullanılacağına ilişkin açıklamayı da içeren noter tasdikli imza beyannamesinin,

d) Sağlık ekibi çalışanına TFF tarafından verilen lisansın,

e) Başvuru tarihinden en geç 1 ay önce tam teşekküllü hastaneden alınmış sağlık kurulu raporunun,

f) Sözleşmelerin tescilinde alınacak ve her yıl sezon başında TFF tarafından belirlenecek referans ücretlerinin ödendiğini gösteren makbuzun,

g) Herhangi bir kulüple sözleşmesi olmadığına dair TFF tarafından düzenlenmiş belgenin,

h) İşbu talimatın ekinde yer alan taahhütnamenin noterce tasdik edilmiş suretinin,

ı) TFF tarafından istenecek diğer belgelerin, TFF'ye ibrazı zorunludur.

11 Sezon, ilk resmi müsabaka ile son resmi müsabakanın oynandığı tarihler arasındaki süreyi ifade etmektedir.

12 AYVERDİ, İhan, **Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, Bilnet Matbaası, İstanbul, 2011, s. 1294.

SEYVİT'in 9. maddesinde yer almaktadır. Maddenin birinci fıkrasında ücret tanımına yer verilmektedir. Buna göre ücret, sözleşmede belirlenmesi zorunlu olan ve sağlık ekibi çalışanlarına aylık asgari ücret tutarının altında olmamak kaydıyla ödenen tutardır. Ücretin sözleşmede açıkça belirlenmesi gerekmektedir. Ayrıca ücretin, aylık asgari ücret tutarında ya da bu tutardan fazla olması da zorunludur. Bununla birlikte maddenin ikinci fıkrasında da belirtildiği gibi aylık ücrete ek olarak transfer ücreti ve primler de sözleşmede belirlenebilmektedir.

Ücrete ilişkin olarak bir diğer düzenleme ise SEYVİT'in 8. maddesinin beşinci fıkrasında yer almaktadır. Buna göre sağlık ekibi çalışanına yapılacak olan ödemelerin ve tazminat koşullarının sözleşmede mutlaka gösterilmesi gerekmektedir. Bu düzenlemelerden hareketle, ücretin, sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi bakımından son derece önemli olduğu söylenebilir. Ücrete ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin olması ve tarafların ücret belirleme zorunluluğu bunun en açık göstergesidir.

II. TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

SEYVİT'in 5. ve 6. maddelerinde kulübün ve sağlık ekibi çalışanın yükümlülükleri düzenlemektedir.

A) Kulübün Yükümlülükleri

SEYVİT'in 5. maddesinde kulübün yükümlülükleri düzenlenmektedir. Maddenin (a) bendine göre en üst iki profesyonel ligde mücadele eden kulüplerin Kulüp Sağlık Kurulu¹³ oluşturmaları gerekmektedir. En üst iki profesyonel ligler, Spor Toto Süper Lig ve TFF 1. Lig'dir. Bu iki ligden birinde yer alan kulüplerde, Kulüp Sağlık Kurulu oluşturulmalıdır. Maddenin (b) bendinde de profesyonel kulüplerin lisans almış en az bir takım doktoru ve masör ile sözleşme imzalamaları gerektiği belirtilmiştir. Takım doktorunun, "...en az bir..." ifadesinden yola çıkarak, birden fazla olabileceği söylenebilir. Masör açısından da bir sınırlama olmamakla birlikte; kulüplerdeki oyuncu sayısı göz önünde tutulduğunda masör sayısının fazla olması gerekmektedir. Kulüp hem takım doktoru hem de masörle anlaşarak, onları kadrolarında bulundurmalarıdır. Maddenin (c) bendinde, (b) bendine benzer şekilde, en üst profesyonel ligde mücadele eden kulüplerin, fizyoterapist, performans uzmanı (tıbbi antrenman ve egzersiz uzmanı), beslenme uzmanı ve psikolojik performans danışmanı ile sözleşme imzalayarak kadrolarında bulundurmaları gerektiği belirtilmektedir.

Maddenin (d) bendinde kulüplerin oynadıkları özel veya resmi müsabakalarda da yedek kulübesinde görevli lisanslı bir takım doktoru ve lisanslı bir fizyoterapist ya da lisanslı bir takım masörünün bulunması gerektiği düzenlenmektedir. Buna göre, yedek kulübesinde lisanslı bir takım doktoru kesinlikle; bununla birlikte lisanslı bir fizyoterapist veya lisanslı bir takım masöründen birisinin de takım doktoruyla birlikte yer alması gerekmektedir. Ayrıca kulüp sağlık çalışanı olmayan bir kişinin, müsabaka esame listesine¹⁴

13 **SEYVİT Madde 2/(d)-Kulüp Sağlık Kurulu:** "Kulüp yönetim kuruluna bağlı çalışan, bütün sağlık organizasyonlarını yapılandıran, takip eden, sağlık ekibi çalışanlarını seçen ve işleyişini denetleyen, stratejileri belirleyen, projeler geliştiren, sağlık işleyişi ile ilgili sorunları kulüp yönetim kuruluna ve TFF Sağlık Kurulu'na aktaran, kulübün belirlediği hekimlerden oluşan bir başkan ve uygun sayıda üyelerden oluşan kuruldur."

14 Müsabaka İsim Listesi.

doktor, fizyoterapist ve masör olarak yazılmamalıdır. Sağlık ekibi çalışanı olmadıkları halde, sağlık ekibi çalışanı olarak yazılan kişi hakkında SEYVİT'in 16. maddesindeki disiplin hükümleri uygulama alanı bulabilir¹⁵.

Maddenin (e) bendinde, sağlık ekibi çalışanlarının sezonun bitiminden itibaren en geç on beş gün sonra TFF'ye bildirilmesi gerektiği düzenlenmektedir. (f) bendinde ise, genel bir ifadeye yer verilerek, sağlık ekibi çalışanlarının görevlerini yerine getirebilmesi için kulübün gerekli şartları sağlaması gerektiği belirtilmektedir. Bu kapsamda kulüp gerekli malzemeleri sağlamalı, ihtiyaç duyulan çalışma ortamını hazırlamalıdır¹⁶.

Maddenin (g) bendinde kulübün, kulüp sağlık yapılanmasının temel hizmet alanları ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmesi gerektiği belirtilmiştir. Kulüp sağlık yapılanmasının temel hizmet alanları, koruyucu hekimlik uygulamaları¹⁷, performans hekimlik uygulamaları¹⁸ ve teşhis ve tedavi edici hekimlik uygulamaları¹⁹ olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

15 **SEYVİT Madde 16/2:** "Sağlık ekibi çalışanlarının yetkileri ve mesleki sorumluluk alanları dışında bir uygulamada bulunmaları halinde para cezası veya hak mahrumiyeti cezası verilir. Ayrıca ihlalde bulunan sağlık ekibi çalışanlarının lisansları askıya alınabilir veya iptal edilebilir."

16 SEYVİT'in 5. maddesinin (h), "Futbolcu sağlığı ve performansı ile ilgili TFF talimat, genel ve taleplerinin Sağlık Ekibi tarafından uygulanmasını sağlamak"; (i), "Sağlık Ekibi Çalışanının, TFF tarafından bildirilen eğitim programı, toplantı ve sınavlara katılmaları için gerekli maddi desteği sağlamak"; (j), "Sözleşme ile kabul edilmiş edimleri, ücretleri ve diğer hak ve alacakları zamanında yerine getirmek"; (k), "Sağlık ekibi çalışanlarını ilgili mevzuata göre, Sosyal Güvenlik Kurumu'na kaydettirmek sözleşme süresince doğacak sigorta primlerini yatırmak" bu kapsamda değerlendirilebilir.

17 KORUYUCU HEKİMLİK UYGULAMALARI

- a) Kulüp çalışanlarının, açıcılarının ve hizmetlilerinin sağlık, hijyen ve bulaşıcı hastalıklar yönünden durumlarının değerlendirilmesi, eğitilmesi ve gerekli (portör testleri, aşılama vb.) önlemlerin alınması,
- b) Sporcuların antrenman yaptıkları salon, saha ve benzeri alanların sağlığa uygunluğunun tespiti ve sağlık durumunu etkileyecek konuların (zemin ve malzeme problemleri vb.) değerlendirilmesi ve önlemlerinin alınması,
- c) Sporcuların sağlık standartlarının tespiti için düzenli olarak gerekli sağlık kontrollerinden geçirilmesi,
- d) Sporcuların bulaşıcı hastalıklar yönünden periyodik olarak kontrolden geçirilmesi ve gerekli hallerde koruyucu uygulamaların (aşılama vb.) yapılması,
- e) Sporcuların sağlıklılık hallerinin devamı, oluşabilecek ii gücü kayıplarının önlenmesi için sakatlık risklerinin tayini ve bu risklerin küçültülmesine yönelik çalışmaların yapılması ve futbolculara gerekli eğitimin verilmesi.

18 PERFORMANS HEKİMLİĞİ UYGULAMALARI

- a) Sporcuların performans alt yapılarının değerlendirilmesine yönelik çalışmaların planlanması ve uygulanması,
- b) Atletik performansın sahaya taşınmasındaki iki önemli unsurun (fiziksel ve psikik durumun) değerlendirilmesi, takip edilmesi ve gerekli durumlarda uygun desteğin yapılması,
- c) Motorik özelliklerin saha ve laboratuvar testleri ile değerlendirilerek sporcuların fiziksel performans durumları ile ilgili bilginin teknik heyetle paylaşılması,
- d) Tespit edilen eksikliklerin giderilmesine yönelik egzersiz reçetelerinin yazılması ve uygun planlamanın teknik heyetle paylaşılması,
- e) Fiziksel performans konusundaki eksikliklerin ve dengesizliklerin oluşturabileceği risklerin değerlendirilerek önlemlerinin alınması,
- f) Sporcuların psikik durumlarının değerlendirilmesi, gerekli bilgilerin düzenli olarak teknik heyet ve idari heyetle paylaşılması,
- g) Sporcuların karşılaştıkları fiziksel-psikik yük, dinlenme ve beslenme düzenlerinin planlanması ve uygulamaların bu planlamaya göre yapılmasının sağlanması.

19 TEŞHİS ve TEDAVİ EDİCİ HEKİMLİK UYGULAMALARI

- a) Tüm sporcuların sağlık kayıtlarının tutulması, takiplerinin yapılması, sakatlık ve hastalıklarının kayıt altına alınması,

Maddenin (l) bendine göre kulübün, sağlık ekibi çalışanlara ödenen ücret üzerinden Vergi Kanunu'na göre kesintiler yaparak bağlı olduğu vergi dairesine yatırması gerekmektedir. Maddenin (m) bendinde ise sözleşmenin imzalandığı veya TFF'ye tescil ettirildiği tarihten itibaren kulüp iç yönetmelik ve disiplin talimatlarının imza karşılığı ya da noter kanalıyla sağlık ekibi çalışanına teslimine veya tebliğ edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

B) Sağlık Ekibi Çalışanının Yükümlülükleri

SEYVİT'in 6. maddesinde sağlık ekibi çalışanı/çalışanlarının yükümlülükleri düzenlenmektedir. Maddenin (a) bendinde, sağlık ekibi çalışanlarının, kulüp sağlık yapılanmasının temel hizmet alanlarındaki görevlere uymaları gerektiği belirtilmektedir. Yukarıda da belirtildiği gibi²⁰, üç ana başlığa ayrılan kulüp sağlık yapılanması temel hizmet alanlarındaki görevlere sağlık ekibi çalışanı/çalışanları uymak zorundadır.

Maddenin (b) bendinde sağlık ekibi çalışanın yapması gerekenler ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre sözleşmeyle bağlı oldukları kulübün takımında yer alan futbolcuların; kamplar, antremanlar, seyahatler ve müsabakalar esnasında tüm sağlık kontrollerini yapmaları gerekmektedir. Sağlık ekibi çalışanı, futbolcuların hem hazırlık evresinde hem de müsabaka sırasında bütün sağlık kontrollerini eksiksiz bir şekilde tamamlanmalıdır. Futbolcularda meydana gelebilecek sakatlık ve benzeri sağlık sorunlarına anında müdahale etmek, bunların önlenmesi için gerekli olan tedbirleri almak, tedavi için her türlü gayreti göstermek; ayrıca futbolcuların psikolojik problemlerini çözmek ve bu sayede onların konsantrasyon ve motivasyonları arttırmak sağlık ekibi çalışanın yükümlülükleri arasındadır²¹. Bu kapsamda özellikle futbolcuların psikolojik

b) Oluşan sakatlıklara acil ve ilk müdahalenin yerinde ve zamanında yapılması,

c) Sakatlığın tanınması, teşhis için gerekli tetkiklerin yapılması ve gerekli hallerde ilgili branş hekimleri ile konsülte edilmesi,

d) Tedavi planlamasının yapılması ve uygulanması,

e) Sporcunun sahaya dönüş kriterlerine uygun hale gelene kadar tedavisinin sürdürülmesi,

f) Sporcunun sakatlık öncesi, hatta en yüksek performans sınırına yakın performans düzeyine ulaştırılması için rekondisyon çalışmalarının planlanıp, uygulanması.

20 Bkz., Kulübün Yükümlülükleri başlığı.

21 Bu noktada futbolcunun sahip olduğu haklar için bkz.,

SEYVİT Ek-3:

SAĞLIK PROBLEMİ OLAN SPORCUNUN HASTA HAKLARI

Bilgi edinme hakkı: Sporcu sağlık problemi yaşadığı süreçte; her türlü tıbbi gerçekler, kendisine uygulanacak girişimler, bu girişimlerin risk ve yararları ve uygulanabilecek alternatif tedaviler hakkında bilgi edinme hakkı vardır.

Sporcunun, tedavinin herhangi bir aşamasında kulüp sağlık ekibinin bilgisi ve kulüp yönetiminin onayı ile ikinci bir görüşü alma hakkı vardır.

Tıbbi bakım ve tedavi hakkı: Her sporcunun; ırk, dil, din ayrımı gözetilmeksizin eşit olarak, saygın bir şekilde sağlık hizmetlerinden yararlanma, kendisiyle ilgili tıbbi kararlara ve tedavi planına katılma veya tedavi planını reddetme ile sağlık ekibine ve tıbbi bakıma her an ulaşabilme hakkı vardır.

Aydınlatılmış onam hakkı:

Sporcunun; her türlü girişim için bilgilendirilerek onayının alınmasını isteme hakkı vardır.

Mahremiyet ve özel hayata saygı, tıbbi kayıtların saklanması hakkı:

Sporcunun; tüm bilgilerinin gizlilik esaslarına uyarak saklanmasını isteme, tıbbi kayıtlarının eksiksiz ve doğru

sorunları, onların performansını olumsuz şekilde etkilemektedir. Bu türlü problemlerin çözümünde futbolcuyu dinlemek ve onlara sakin yaklaşmak uygun olmakta; başka bir ifadeyle spor psikolojisini iyi bilmek gerekmektedir²².

Maddenin (c) ve (d) bentlerinde genel olarak sağlık ekibi çalışanlarının TFF tarafından çıkarılmış olan mevzuat ve diğer hukuk kurallarına²³ uygun hareket etmesi gerektiği; müsabaka görevlilerine, futbolculara, kulüp yöneticilerine ve diğer ilgili kişilere karşı disiplin ihlalinde bulunmamaları gerektiği belirtilmiştir.

Maddenin (e), (g), (h) ve (i) bentlerinde de sağlık ekibi çalışanlarının TFF Sağlık Kurulu tarafından belirlenecek esaslar doğrultusunda performans ve sağlık konusunda gerekli bilgi paylaşımında bulunmak veya bilgi paylaşımı için gereken özeni ve zemini hazırlamak; TFF tarafından bildirilen eğitim programları, seminer, sınav ve toplantılara katılmak; sağlık ekibi hiyerarşisi içerisinde kulüp sağlık kurulu başkanı, başkan olmadığı zaman da ise takım doktorunun talimatlarına uygun hareket etmek ve kendisine teslim edilmiş olan araç-gereç ile sıhhi malzemelerinin bakım ve koruması yapmak görevleri arasındadır.

Maddenin (f) bendinde ise sağlık ekibi çalışanının kural olarak aynı anda birden fazla kulüpte çalışmasının mümkün olamayacağı belirtilmektedir. Burada, sağlık ekibi çalışanları arasında bir ayrıma gidilmemiştir. Bütün sağlık ekibi çalışanları kural olarak aynı anda başka bir kulüpte çalışamaz. Ancak çalıştığı kulübün izni veya sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinde bulunan özel bir hükümle birlikte, birden fazla kulüpte aynı anda çalışmaları mümkün olabilmektedir.

olarak korunmasını isteme, bu kayıtlara, kendisi veya yetkili kıldığı kişi tarafından istediğinde ulaşabilmesini isteme hakkı vardır.

Başvuruda bulunma hakkı:

Sporcunun; kolayca ulaşabileceği, kendisini dinleyen, sorunlarını rahatça ifade edebileceği bir başvuru mekanizmasını kulüpteki sağlık yapılanmasında bulma hakkı vardır.

SAĞLIK PROBLEMİ OLAN SPORCUNUN SORUMLULUKLARI

Sağlık durumu ile ilgili eksiksiz ve doğru bilgiyi sağlık ekibi ile paylaşmak.

Tedavi planı ve/veya bu planın başarı ile tamamlanması için tedavi ile ilgili endişe ve sorularını sağlık ekibi ile paylaşmak.

Tıbbi bakımdan birinci derecede sorumlu kişilerin tedavi planı ile ilgili tavsiyelerine uymak.

Tedavi planını uygulamadığı veya reddettiği durumlarda yaşayabilecekleri konusunda bilgilendirildikten sonra, bu karara ait sorumluluğu taşımak.

Tıbbi tedavi ve rekondisyon süresi boyunca kulübün ve sağlık ekibinin kural ve prosedürlerine uymak.

Diğer sporcuların, sağlık ekibi çalışanlarının ve kulüp vasıtası ile ilişki içinde olduğu sağlık uygulamaları ile ilgili her bireyin haklarına saygılı olmak.

Yeni gelişen sağlık sorunu olduğu veya var olan şikayetlerinin arttığı durum ile karşılaştığı zaman, sağlık ekibini en kısa zamanda bilgilendirmek.

22 Spor psikolojisi açısından ayrıntılı bilgi için bkz., ÖZOĞLU, Süleyman Çetin, "Spor Psikolojisi ve Gelişmeler", **1. Uluslararası Spor Psikoloji Sempozyumu**, 10-12 Ekim, Mersin, **1997**, s. 4 vd. Ayrıca bkz., TIRYAKI, Şefik/ GÖDELEK, Ertuğrul, "Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinin Türk Sporcuları İçin Uyarlanması Çalışması", **1. Uluslararası Spor Psikoloji Sempozyumu**, 10-12 Ekim, Mersin, **1997**, s. 128 vd.

23 Diğer hukuk kurallarından kasıt öncelikle TFF'nin çıkarmış olduğu talimatlar ve sonradan da diğer kanun ve düzenlemelerdir.

III. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ

SEYVİT'in 11, 12, 13 ve 14. maddelerinde sözleşmenin sona ermesiyle ilgili düzenlemeler mevcuttur. Talimatın 11. maddesi karşılıklı sona erdirmeyi; 12. maddesi sağlık ekibi çalışanının fesih hakkını, 13. maddesi kulübün fesih hakkını ve 14. maddesi de fesih usulünü düzenlenmektedir.

A) Karşılıklı Sona Erdirme

Karşılıklı sona erdirmeye, taraflar aralarındaki mevcut bir sözleşmeyi anlaşarak ortadan kaldırmasıdır²⁴. Buna bozma ya da ikale sözleşmesi de denmektedir²⁵.

Sağlık ekibi çalışanı ile kulüp, sağlık ekibi çalışanı sözleşmesini karşılıklı sona erdebilmektedirler. SEYVİT'in 11. maddesine göre karşılıklı sona erdirmenin kayıtlara işlenebilmesi için yapılan sona erdirmeye sözleşmesinin maddede belirtilen belgelerle birlikte TFF'ye ibraz edilmesi gerekmektedir. Karşılıklı sona erdirmeye sözleşmesine eklenecek belgeler, ilgili maddeye göre iki tanedir. Birincisi, kulübü temsile yetkili kişileri belirleyen noter onaylı imza sirküleridir. İkinci ise, sağlık ekibi çalışanı ya da vekilinin, imza tarihinden itibaren en geç on gün önce düzenlenmiş ve ilgili kulüple yapacağı sona erdirmeye sözleşmesinde kullanılacağına ilişkin açıklamayı da içeren noter onaylı imza beyannamesidir. Bu iki belgenin de TFF'ye yapılan başvuruda ibrazı zorunludur.

B) Sağlık Ekibi Çalışanının Fesih Hakkı

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinin, sağlık ekibi çalışanı tarafından feshedilmesi mümkündür. SEYVİT'in 12. maddesinde sağlık ekibi çalışanının fesih hakkı düzenlenmekle birlikte; bu maddede daha çok ücret hususu üzerinde durulmuştur. Ücretin ödenmemesi dışındaki fesih sebepleri, "...sözleşmeden kaynaklanan diğer edimlerini ifade temerrüde düştüğü takdirde..." şeklinde ifade edilmiştir. Hemen belirtmek gerekir ki sağlık ekibi çalışınları, kulübün işçisi konumundadır ve uygun düştüğü ölçüde İş Kanunu ile Türk Borçlar Kanunu'nun genel hizmet sözleşmesinin feshine ilişkin hükümleri uygulama alanı bulabilir.

Maddenin birinci fıkrasına göre, kulüp, sağlık ekibi çalışanının ücretini ödemekte ya da sözleşmede belirtilen diğer edimlerin ifasında temerrüde düşerse ve sağlık ekibi çalışanı da sözleşmeyi feshetme arzusunda ise, kulübe göndereceği bir ihtar ile birlikte, edimlerin yirmi gün içerisinde yerine getirilmesini bildirmek zorundadır. Burada sağlık ekibi çalışanının sözleşmeyi feshetmeden önce kulübe süre (mehil) vermesi gerekmektedir. Kulüp, verilen süreye rağmen ücret ya da diğer edimlerin ifasını gerçekleştirmediyse; sağlık ekibi çalışanı, yirmi günlük sürenin sona ermesinden itibaren yedi gün içerisinde sözleşmeyi feshedebilir (SEYVİT Madde 12/2).

24 Bkz., ERÇİN, Ferhat, "İkale Sözleşmesi", **Zahit İmre'ye Armağan, 2009**, s. 127; EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 20. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, **2016**, s. 1284; TURANBOY, K. Nuri, **İbra Sözleşmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, **1998**, s. 35; AKINCI, Şahin: **Borçlar Hukuku Bilgisi (Genel Hükümler)**, 9. Baskı, Sayram Yayınları, Konya, **2015**, s. 292.

25 Bkz., SAVAŞ, Abdurrahman, "Türk Borçlar Hukukunda İkale Sözleşmesi", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, S.26, s. 111; EREN, s. 1284; TURANBOY, s. 35.

Maddenin üçüncü fıkrasında ise, sağlık ekibi çalışanın sözleşmede belirtilen görev tanımlaması dışındaki işlerde çalıştırılması ya da çalıştırılmaya zorlanması durumunda da sözleşmeyi fesih için ihbarda bulunabileceği belirtilmiştir. Örneğin sözleşmede takım doktoru tanımlaması ve görevlendirmesi yapılan bir sağlık ekibi çalışanın, masör olarak çalıştırılması ya da çalıştırılmaya zorlanması durumunda, feshi ihbar söz konusu olabilir.

C) Kulübün Fesih Hakkı

Kulübün sözleşmeyi fesih hakkı SEYVİT'in 13. maddesinde bentler halinde düzenlenmiştir. Maddenin (a) bendine göre sağlık ekibi çalışanı, Talimatın 6. maddesinde düzenlenmiş olan yükümlülükleri ağır bir şekilde ihlal ederse sözleşmesi kulüp tarafından haklı nedenle feshedilebilir. Burada geçen "... ağır..." ifadesinden maksat, sağlık ekibi çalışanın yükümlülüklerini sürekli ve ısrarlı bir şekilde yerine getirmemesidir. Bir defaya mahsus olarak yapılan ihlal, ağır olarak değerlendirilemeyeceğinden dolayı sözleşme kulüp tarafından feshedilmez.

Maddenin (b) bendinde sağlık ekibi çalışanın her ne sebeple olursa olsun sürekli beş gün ve aralıklı on gün veya daha fazla bir süreyle kulübü ile irtibatı kesmesi halinde sözleşmesi haklı nedenle feshedilebilir. Burada, "...her ne sebeple olursa olsun..." ifadesi, hükmün uygulamasını genişletmektedir. Ancak hemen belirtmek gerekir ki; örneğin kulübün izni dahilinde yapılmış olan kesinti bu kapsamda değerlendirilemez.

Maddenin (c) bendinde, sağlık ekibi çalışanın futbol faaliyeti dışındaki hastalığının veya istirahat süresinin bir yıl içinde toplam on dört haftayı aşması halinde sözleşmesinin haklı nedenle feshedilebileceği belirtilmektedir.

Maddenin (d) bendinde ise, sağlık ekibi çalışana Futbol Disiplin Talimatı çerçevesinde kurulmuş Disiplin Kurulları tarafından üç ay veya üzerinde müsabakadan men²⁶ veya hak mahrumiyeti²⁷ cezası verilmesi durumunda da kulüp sözleşmeyi haklı nedenle feshedebilir. Örneğin takım doktoruna Disiplin Kurulu tarafından beş ay hak mahrumiyeti cezası verilmişse, kulüp sözleşmeyi haklı nedenle feshedebilmektedir.

D) Fesih Bildirimi

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinin fesih bildirimi, SEYVİT'in 14. maddesinde düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında kulübün; ikinci fıkrasında ise sağlık ekibi çalışanın fesih bildirimine ilişkin uyması gereken hususlar belirtilmektedir. Birinci fıkraya göre, sözleşmeyi feshetmek isteyen kulübün, noterden sağlık ekibi çalışanını muhatap gösteren bir ihbarname keşide ederek, bu ihbarnamenin bir suretini bilgilendirme amacıyla TFF'ye göndermesi gerekmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında ise, fesih hakkını kullanmak isteyen sağlık ekibi çalışanın, noterden kulübü muhatap gösteren bir ihbarname keşide ederek, bu ihbarnamenin bir suretini -tıpkı kulüpte olduğu gibi- TFF'ye ibraz etmesi zorunludur. TFF de yapılan ibrazlar neticesinde, bu ihbarnamelere ilişkin kayıtları işlemeye başlar.

26 Futbolcunun veya diğer gerçek kişilerin resmi müsabakalara katılmaktan men edilmesidir.

27 Kişinin, stadyumlara girmek de dahil olmak üzere futbola ilgili idari, sportif veya sair her türlü faaliyette bulunmaktan men edilmesidir.

SONUÇ

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi, kulüp ile sağlık ekibi çalışanı arasında yapılan ve Türkiye Futbol Federasyonu Sağlık Ekiplerinin Yapılanması ve İşleyişleri Talimatı'nda düzenlenmiş bulunan bir sözleşmedir. Sağlık ekibi çalışanının kimler olabileceği, Talimatın ilgili maddesinde ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi, tek tip sözleşme şeklinde yazılı olarak yapılmaktadır. Bununla birlikte bu sözleşmenin süresinin en az bir yıl olması da gerekmektedir. Bir yıldan az süreli olan sözleşmeler geçerli değildir.

Ücret, sağlık ekibi çalışanı sözleşmesi için zorunlu unsurlardan bir tanesidir. Başka bir ifadeyle, ücretin sözleşmede belirlenmesi zorunlu olup; bu ücretin miktarı aylık asgari ücret tutarından az da olamamaktadır. Ayrıca sağlık ekibi çalışanına yapılacak olan ödemelerin de ayrıntılı bir şekilde sözleşmede belirtilmesi gerekmektedir.

Sağlık ekibi çalışanı sözleşmesinde hem kulübün hem de sağlık ekibi çalışanının bir takım yükümlülükleri söz konusudur. Talimatta ayrıntılı olarak düzenlenen bu yükümlülükler tarafların uyması ve bu konularda titiz hareket etmesi, sözleşmenin geleceği açısından da önemli bir rol oynamaktadır.

Sözleşmenin sona ermesine ilişkin olarak Talimatta kapsamlı düzenlemeler yer almaktadır. Gerek kulüp gerekse sağlık ekibi çalışanının, Talimatta belirtilen fesih sebeplerine uymak kaydıyla sözleşmeyi feshetmesi mümkündür. Bununla birlikte tarafların karşılıklı anlaşma yoluna giderek, sözleşmeyi sona erdirmeye hakları da mevcuttur. Sözleşmeyi sona erdirmek isteyen tarafın, fesih bildiriminde bulunması da noter aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

KAYNAKÇA

- AKINCI, Şahin: **Borçlar Hukuku Bilgisi (Genel Hükümler)**, 9. Baskı, Sayram Yayınları, Konya, 2015.
- ALTAŞ, Hüseyin, **Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Giderilmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998.
- ANTALYA, O. Gökhan, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I**, Legal Yayınları, İstanbul, 2015.
- ATAAY, Aytekin, **Borçlar Hukukunun Genel Teorisi**, 2. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1975.
- AYVERDİ, İlhan, **Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, Bilnet Matbaası, İstanbul, 2011.
- BERKİ, Şakir, **Borçlar Hukuku (Umumî ve Hususî Hükümler)**, Akıncı Matbaacılık, Ankara, 1956.
- BOZER, Ali/ANSAY, Tuğrul/AKINTÜRK, Turgut, **Özel Hukuk Bilgisi**, Derleyen: Nurkut İnan, 2. Baskı, Olguç Matbaası, Ankara, 1986.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, **Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinleri)**, Asil Yayın Dağıtım, Ankara, 2007.
- ERÇİN, Ferhat, "İkale Sözleşmesi", **Zahit İmre'ye Armağan**, İstanbul 2009, s. 125-138.
- ERDOĞAN, İhsan, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 2. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2013.
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 20. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- ERTAŞ, Şeref/PETEK, Hasan, **Spor Hukuku**, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2011.
- ESENER, Turhan/GÜNDOĞDU, Fatih, **Borçlar Hukuku I**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017.
- GENÇ, Durmuş Ali, **Spor Hukuku**, Alfa Yayınları, İstanbul, 1998.
- GÜLŞEN, Recep, **Spor Hukuku**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.

- GÜRTEN, Kadir/ ERENEL, S. Ege, "Lex Sportiva: Spor Hukukunun Küreselliği", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.3, S.1, **2012**, s. 295-296.
- TURANBOY, K. Nuri, **İbra Sözleşmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1998.
- ÖZOĞLU, Süleyman Çetin, "Spor Psikoloji ve Gelişmeler", **1. Uluslararası Spor Psikoloji Sempozyumu**, 10-12 Ekim, Mersin **1997**, s. 3-13.
- SAVAŞ, Abdurrahman, "Türk Borçlar Hukukunda İkale Sözleşmesi", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, S.26, s.
- TERCIER, Pierre/PICHONNAZ, Pascal/ DEVELİOĞLU, H. Murat, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2016.
- TİRYAKİ, Şefik/GÖDELEK, Ertuğrul, "Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinin Türk Sporcuları İçin Uyarlanması Çalışması", **1. Uluslararası Spor Psikoloji Sempozyumu**, 10-12 Ekim, Mersin **1997**, s. 128-141.
- TUĞ, Adnan, **Türk Özel Hukukunda Şekil**, 2. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 1994.

